

Núm.

421

Cooperació catalana

Juny 2018

Any 38è

PVP 3,00 €

Fundació
ROCA GALÈS
CATALUNYA

Llegeix la revista mensual del cooperativisme català — rocagales.cat

Mitjans compromesos amb el cooperativisme

Pàg. 10

Maravillas Rojo,
«Abacus continua sent una
eina d'innovació social»

Pàg. 13

Ramon Perera,
una vida dedicada
al cooperativisme

Pàg. 16

Sobirania energètica,
cal la transició energètica
per a una societat més justa

Pàg. 20

*Referent
Cooperatiu Català en
Prevenció de Riscos
Laborals*

*Nou servei
Vigilància
de la Salut*

*Totes les especialitats
preventives.
A tot Catalunya*

SePrA
servei de prevenció

www.sepra.cat

T. 93 457 41 45
Trinxant 98-100, 08026 Barcelona sepra@sepra.es

Servei de Prevenció Aliè acreditat en totes les especialitats (SP-063-B)

"... Incerteses, dubtes, problemes...?"

LLUITEM PLEGATS!!

· ESPECIALISTES EN COOPERATIVES ·

GABINET JOAN JOSEP GONZÀLEZ, S.L.

- Planificació i Gestió Comptable
- Declaració Impost de Societats
- Estudis Econòmics de Viabilitat i Plantejament de futur
- Control Pressupostari
- Diagnòstic econòmic, financers i de sistemes de control de la Cooperativa
- Assistència de Membres de les Comissions de Vigilància i Junes Rectores
- Consultes sobre problemàtica econòmica, comptable i fiscal

GONZALEZ & CIA AUDITORS
AUDITORES CENSORES JURADOS DE CUENTAS

- Auditores de Comptes Anuals
- Auditories i Revisió dels Comptes
- Projectes de Fusió i Escissió
- Auditoria de Gestió
- Informes especials

Pensem com tu. La feina,... ben feta.

GIRONA 38 1ª 1ª · 08010 BARCELONA · Telèfon 93 265 35 05 Fax 93 232 56 13
e-mail: gjjg@gonzalezauditors.com

www.cronda.coop

1 de cada 4 catalans i catalanes de més de 16 anys treballa, compra o participa en una cooperativa

Al Col·lectiu Ronda apostem perquè el centre de l'economia siguem les persones

Al servei de les cooperatives i l'economia social

Assessorament, gestió i suport a l'administració d'empreses cooperatives, fundacions i organitzacions sense ànim de lucre en l'àmbit laboral, comptable, fiscal, econòmic i de consultoria especialitzada

ASSESSORAMENT JURÍDIC COMPROMÈS

 Col·lectiu Ronda

Segueix-nos a les xarxes

@rocagales

/FundacioRocaGales.5

rocagales.cat

Editora: Fundació Roca Galès

Redacció i administració:

Aragó, 281, 1r 1a 08009 Barcelona
Tel. 93 215 48 70 - cc@rocagales.cat
www.rocagales.cat

Coordinació: Agnès Giner.

Consell assessor: Miquel Corna, Enric Dalmau, Agnès Giner, Carla Liébana, M. Lluïsa Navarro, Xavi Palos, Montse Pallarés, Jordi París, Joseba Polanco, Ricard Pedreira, Esteve Puigferrat i Olga Ruiz.

Els autors són responsables dels articles signats. Ni la direcció de la revista ni els editors comparteixen per força les opinions que puguin reflectir els textos aquí inscrits

Foto portada: Agnès Giner.

Disseny, maquetació i impressió:

L'Apòstrof, SCCL, i Cevagraf, SCCL.

Dipòsit legal B-22.823/80

ISSN 1133-8415.

Aquesta revista ha estat impresa en paper ecològic.

 Generalitat de Catalunya

Sumari

04

TORNAVEU

Tono Framis i Abella.

05

EDITORIAL

Contra les falses cooperatives

06

NOTICIARI.

Agnès Giner.

09

COOPERATIVES DE CATALUNYA

Ens apropem al Dia Internacional de les Cooperatives 2018
Confederació de Cooperatives de Catalunya.

10

LES NOSTRES COOPERATIVES

Cooperativa, la forma més escaient dels mitjans de comunicació.
Pep Valenzuela.

13

L'ENTREVISTA

Maravillas Rojo.
Montse Pallarés.

16

MEMÒRIA COOPERATIVA

Ramon Perera Rué, una vida al servei del cooperativisme i de la defensa de Catalunya.

18

ECONOMIA SOCIAL SOLIDÀRIA

Classificació de les polítiques públiques d'economia social i solidària.
Jordi Garcia i Jané.

20

MEDI AMBIENT

Sobirania energètica.
Montserrat Mata Dumenjó.

23

SALUT COOPERATIVA

Criança propera i respectuosa.
Criança en braços.
Maria Ortí Massaguer.

26

RESSENYA

Una mar de llum,
Jaume Martínez Bonafé.

27

RETALLS

Agnès Giner i
Ricard Pedreira

Un parell de preguntes (que en són tres) a:

Tono Framis i Abella

(Argentona, 1965), dissenyador en el sector de la museografia i la comunicació

Hi ha unes quantes coses que **em semblen atractives del cooperativisme**: el valor humà i les seves relacions socials en horitzontal, l'adaptació solidària i col·lectiva envers la resolució de problemes en responsabilitat, i el sumatori de propostes que enriqueix el projecte final en debat.

Per contra, el que **no em convenç del cooperativisme** és que la decisió col·lectiva pot esdevenir un alentiment del ritme laboral; cal sincronitzar-se per seguir transformant realitats. També veig problemes en el tancament proteccionista del sector; s'ha de tenir la força per sortir a conviure amb altres tipus d'economia.

La nostra cooperativa viu dins el sector cultural, i malgrat les aparences, el tema «social» es tracta com a tendència. Costa molt incidir en el canvi d'hàbits transformadors en les formes de fer. Malauradament en temps de crisi, s'avalua prioritàriament els diners enfront als valors ètics i les qualitats de les feines.

Contra les falses cooperatives

El patronat del mes d'abril va tenir dos temes destacats: d'una banda, la resolució dels premis i de la Fundació Roca Galès i, de l'altra, el debat sobre les càrnies. El debat el va propiciar en Ramon Perera, i aquest editorial té a veure amb la seva voluntat de mostrar les injustícies i d'aixecar la veu contra les falses cooperatives.

Les notícies que arriben mostren una situació gairebé d'esclavatge de les persones treballadores en els escorxadors, amb l'agreujant que l'explotació a què són sotmesos es fa en nom del cooperativisme, un fals cooperativisme que és un frau a gran escala. Ni té res a veure amb els principis i els valors del cooperativisme ni es pot anomenar cooperativisme. Es fa servir la figura jurídica per anul·lar els drets més bàsics dels treballadors, i aprofita la vulnerabilitat i fragilitat de persones migrants que sovint desconeixen la llengua i els seus drets. Les persones que es troben en aquestes circumstàncies no tenen dret a l'atur ni a vacances i moltes vegades no cobren baixes pels accidents laborals. Les condicions de feina esdevenen cada cop més precàries i inhumanes i, el més greu de tot, és que, en comptes d'acabar-se, s'estan estenent a altres sectors: l'hostaleria, la telefonia, el transport i altres.

A la vista d'aquesta situació, el Parlament de Catalunya va aprovar, el març de 2017 una modificació de la Llei catalana de cooperatives, una modificació que va ser durament criticada pel món cooperatiu i pel patronat de la Fundació Roca Galès perquè era una llei que vulnerava els principis del cooperativisme i que no posava remei al frau de les falses cooperatives. Malauradament, i com ja preveïem, la llei no ha servit de res.

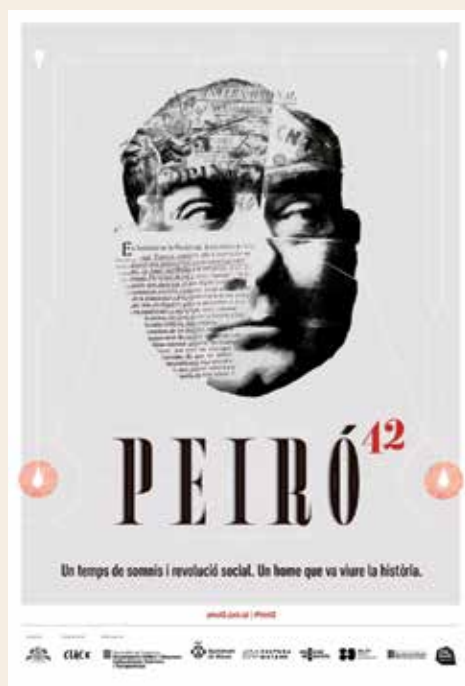
La impunitat continua. Continuen les coaccions i els acomiadaments (en poc temps, 70 famílies s'han vist sense ingressos gràcies a les pràctiques i les decisions del Grupo Jorge).

Des del patronat de la Fundació Roca Galès, i agafant la paraula del nostre estimat amic i patró Ramon Perera, recentment desaparegut, denunciem aquesta situació, una vegada més, i demanem que el Departament de Treball i la Inspecció de Treball facin urgentment la seva feina per tal de garantir unes condicions laborals dignes i segures.

I aprofitem per donar suport i acompanyar les companyes incansables de Càrnies en lluita. La nostra solidaritat està amb vosaltres.

Contra les falses cooperatives! Per un treball digne i segur!

Foto: Presentació del concert solidari amb Càrnies en lluita.

PRESENTACIÓ DEL DOCUMENTAL SOBRE JOAN PEIRÓ

El proper 10 de juny tindrà lloc la projecció del documental **Peiró42** a l'Auditori del MACBA, dins el marc del Barcelona Creative Common Film festival (BccN).

Dirigit per Eloi Aymeric, de la cooperativa Clack Audiovisuals Sccl, **Peiró42** és un migmetratge documental de 29 minuts (format 16:9) en què, a partir d'escenes de ficció, entrevistes, imatges d'arxiu i la recuperació de fonts documentals originals, s'exposen en primera persona els valors de l'anarcosindicalisme, el cooperativisme i la República.

Un home condemnat a mort rep la proposta de salvar la vida si renuncia a les seves idees i s'uneix a l'enemic. Ell ho rebutja i és assassinat. Què justifica el sacrifici? Es pot entendre la mort d'un home o una dona?

La proposta audiovisual es produeix amb motiu dels 75 anys de l'afusellament de l'anarcosindicalista i cooperativista Joan Peiró (Barcelona, 1887 – Paterna, 1942) i versa sobre la memòria històrica i els valors d'un dels mataronins més destacats del segle XX. Trobareu més informació del documental a *Cooperació Catalana*, 423, d'octubre de 2017.

Tràiler a: <https://youtu.be/j3CuiEbRvWk> i a <http://peiro42.clack.cat>

Més info: www.clack.cat i www.bccn.cc

ASSEMBLEA DE LA FEDERACIÓ DE COOPERATIVES AGRÀRIES

La Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya va celebrar la seva XXXV Assemblea general el 25 de maig a Bordils. La cloenda va ser presidida pel Molt Hble. Roger Torrent, president del Parlament de Catalunya, i va ser seguida d'una aperitiu i d'un dinar de germanor.

La celebració anual de les cooperatives catalanes en el marc de la Diada Internacional de les Cooperatives tindrà lloc el dissabte 7 de juliol a Sant Cugat del Vallès.

Organitzada conjuntament per la XES Sant Cugat, Cal Temerari, Sccl, l'Ateneu Cooperatiu del Vallès occidental i la Comissió Diadacoop, enguany començarà a les 8 del vespre amb la presentació del grup d'estalvi local, i continuarà amb la conferència "Ecofeminisme i cooperativisme", a càrrec de Yayo Herrero. A dos quarts de deu tindrà lloc el sopar, i posteriorment es llegirà el manifest i es farà un concert de salsa i rumba.

El sopar anirà a càrrec de Cal Temerari i costarà 12 euros per persona. Cal inscriure-s'hi a través del formulari del web.

Trobareu tota la informació a:
www.diadacooperativisme.blogspot.com.es

Contacte: diadacooperativisme@gmail.com

PRESENTACIÓ DE LA BIOGRAFIA DEL COOPERATIVISTA JOSEP ROIG MAGRINYÀ

El divendres 8 de juny, a les 19.30 h a Sala d'actes de la Societat Agrícola de Valls (plaça del Carme, 9), tindrà lloc la presentació del llibre *Josep Roig Magriñà. La gestió agrària valenta i de gestió eficaç*, el número 30 de la col·lecció Cooperativistes Catalans.

L'acte comptarà amb parlaments de Salvador Domingo, president de la Societat Agrícola de Valls, i de Xavier Palos, president de la Fundació Roca Galès, coeditora de la col·lecció. La presentació serà anirà a càrrec dels autors del volum 30 de la col·lecció Cooperativistes Catalans, els historiadors socials Marcel·lí Piñana i Antoni Gavalda.

Josep Roig Magriñà (Valls, 29 de setembre de 1917 – Sant Cugat del Vallès, 18 de maig de 2004) va ser un cooperativista agrari català rellevant en tres àmbits de la província de Tarragona: la Societat Agrícola de Valls, de la qual va ser president (1954-1978); la Unió Territorial de Cooperatives del Campo, de la qual va exercir de secretari des de 1958, i posteriorment de vicepresident fins al 1976, i la Unió Agrària Cooperativa de Reus, de la qual fou vicepresident (1963-1976). Afiliat a ERC, s'exilià després de la derrota a la guerra d'Espanya. En el seu retorn, protagonitzà una època brillant de gestió i impuls de la Societat Agrícola en ple franquisme, tot i ser d'esquerres, gràcies al seu pragmatisme unificador. En el seu pas per la cooperació de segon grau a Reus, portà el timó de la comercialització i obrí mercats difícils a l'estranger en una Espanya autàrquica. La darrera etapa la va viure com a conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca i posteriorment com a diputat de la Generalitat restaurada, sota la presidència de Josep Tarradellas (1977-1982). En el curs de la seva vida, rebé diverses condecoracions i reconeixements.

www.coopvalls.com

EMPRIUS DEL COOPERATIVISME: GENT DEL VIDRE

El programa Emprius del cooperativisme presenta el cafè-debat "Gent de vidre. El cooperativisme vidrier a Catalunya (1893 – 2010)", que tindrà lloc el dimarts 19 de juny per la tarda a la seu de la Fundació Roca Galès, a càrrec de Jordi Ibarz, doctor en Història i professor d'Història Contemporània de la UB.

Els Emprius del cooperativisme són un espai de conversa i de debat on la reflexió és l'eina de treball per aprofundir en el coneixement del món cooperatiu i l'economia social i solidària en la història per posar-la al servei dels debats actuals i les solucions de futur.

Per més informació www.rocagales.cat,
biblioteca@rocagales.cat – Tel.932154870.
Segueix-nos a Twitter: @rocagales

ACTE DE LLIURAMENT DELS PREMIS FUNDACIÓ ROCA GALÈS 2018

L'acte de lliurament dels **Premis Fundació Roca Galès 2018** tindrà lloc el divendres **1 de juny** a la Sala Oriol Bohigas de l'Ateneu Barcelonès (c. Canuda, 6, de Barcelona) a partir de les 6 de la tarda, en el marc de la Nit de la Fundació Roca Galès. Enguany inclou un concert de la Lúcia Pujol amb acompanyament.

Els **Premis Fundació Roca Galès** reconeixen públicament la tasca de les entitats i empreses de l'economia social i solidària a Catalunya, premiant els projectes i/o trajectòries de persones, associacions, empreses i institucions l'objectiu de les quals sigui treballar i promoure el cooperativisme, el respecte pel medi ambient i el benestar social, en les diverses categories:

Cooperativisme, economia social i solidària: 26è Premi Jacint Dunyó,

Medi ambient, educació ambiental i sostenibilitat: 20è Premi Albert Pérez-bastardas,

Benestar social: 9è Premi Benet Vigo.

Els guardonats han estat designats per un jurat entre la selecció de persones, entitats i empreses presentades de manera participativa a través del web de la Fundació Roca Galès durant el primer trimestre de l'any.

Enguany, durant l'acte, es retrà homenatge a Ramon Perera i Rué, membre del Patronat durant 37 anys, que ens deixà la matinada del 2 de maig.

L'acte també inclourà el lliurament de l'Ajut a Treballs de Recerca en l'àmbit del cooperativisme, coorganitzat amb l'ACCID; el Premi al Millor Treball de Final de Grau sobre cooperativisme; el Premi als Millors Casos Pràctics en l'àmbit de les cooperatives, l'economia social i el tercer sector, i, la Beca de recerca històrica dels fons documentals del cooperativisme català.

Cal confirmar l'assistència a fundacio@rocagales.cat o bé al 932 154 870.

ESCOLA D'ESTIU DE LA XES 2018: APRENDRE A COOPERAR

Arriba la tercera edició de l'Escola d'Estiu de la XES amb el lema "Aprendre a cooperar".

Enguany l'escola presenta moltes novetats: en primer lloc, les formacions seran descentralitzades per arribar al màxim nombre de persones possibles de diferents punts del territori, com Mataró, Ripoll, Sabadell, Barcelona... i, per descomptat, El Prat de Llobregat.

La inauguració tindrà lloc el dia 29 de juny a Barcelona, en una hora i un lloc encara per confirmar. Les sessions tractaran les temàtiques següents: migracions i ESS, polítiques públiques, cultura transformadora, economies feministes, multiculturalisme.

Més info: www.xes.cat

ASSEMBLEA DE LA FEDERACIÓ DE COOPERATIVES DE TREBALL

L'Assemblea de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya va escollir, divendres 11 de maig, les 20 cooperatives que formaran el nou Consell Rector de l'entitat representativa del cooperativisme de treball, en una de les trobades anuals més multitudinàries de la Federació. Un total de 126 cooperatives es van acreditar per participar a l'Assemblea, que va registrar unes 180 persones entre cooperativistes i persones convidades.

El nou Consell Rector presentarà properament els diferents càrrecs. Com sempre, la revista *Cooperació Catalana* publicarà aviat una entrevista a la persona que ocupi la Presidència.

La trobada anual de la Federació es va iniciar amb un homenatge a Francesc Martínez de Foix, ex-membre del Consell Rector en nom del grup cooperatiu TEB, que ens va deixar el juliol de 2017.

L'Assemblea també va aprovar la Memòria Social i Econòmica de 2017.

Més info: www.cooperativest treball.coop

#FESC 2018

La VII edició de la Fira d'Economia Solidària de Catalunya #FESC2018 se celebrarà els propers 26, 27 i 28 d'octubre amb l'eix temàtic de les **sobiranies**.

En plural, entenent que la sobirania d'un territori, d'una societat, és, en realitat, un conjunt de sobiranies que cal construir entre totes i que van molt més enllà de la construcció d'un estat.

La VII FESC 2018 reflexionarà sobre els reptes, donarà visibilitat a models que ja funcionen, discutirà com replicar-los i escalar-los, i se centrarà en els eixos:

Sobirania en la gestió dels recursos (alimentària, energètica i residencial i tecnològica), **Sobirania econòmica**

(mercat social i reapropiació popular dels circuits econòmics) i **Sobirania relacional** (cultura, educació, cures i relacions).

Enguany es comptarà, a més, amb un nou espai, la Sala Micaela Chalmeta, que augmentarà un 50% la superfície per a taules i circulació de visitants.

Les inscripcions per a ser expositores i per proposar xerrades a aquesta edició s'obriran el proper 1 de juny. Aquest any les inscripcions estaran obertes fins al setembre, però només tindran descompte totes aquelles entitats que s'hi inscriguin abans del 15 de juliol. No us despisteu!

Més info: www.fesc.xes.cat

Confederació de
Cooperatives de Catalunya
@cooperativesCAT

ENS APROPEM AL DIA INTERNACIONAL DE LES COOPERATIVES 2018

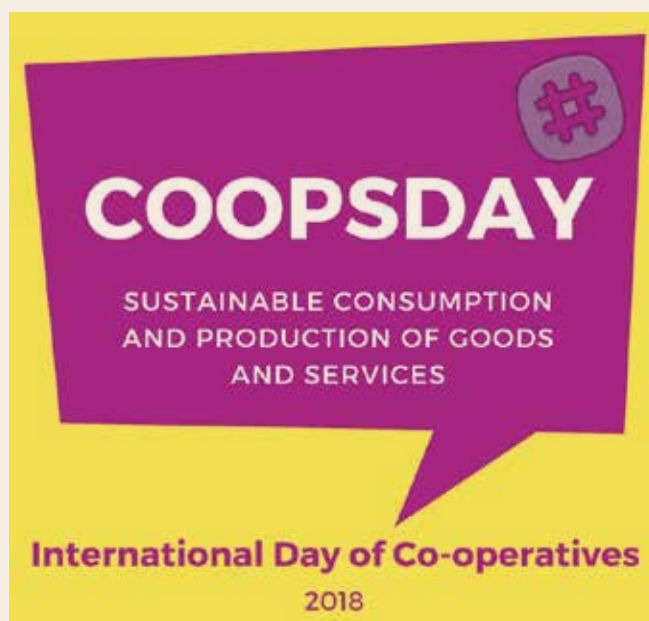
Engany, el tema sobre el qual se centrarà el Dia Internacional de les Cooperatives serà el consum i la producció sostenibles. L'Aliança Cooperativa Internacional indica, encertadament, que les cooperatives som una eina important per fer front a les conseqüències que té la manca de sostenibilitat; som eficaces per fer front a la pobresa, ja que unim les persones de forma democràtica i igualitària i, especialment, perquè les impulsem a prendre el control del seu futur, també en la vessant econòmica.

Des del cooperativisme de Catalunya, el concepte de sostenibilitat té una definició que va més enllà dels aspectes mediambientals, importants però no exclusius. La sostenibilitat és també social i és també econòmica. Considerem que les societats es fan més sostenibles a través de la cooperació i, alhora, aquesta contribueix a aconseguir un futur comú, dins un planeta més sa i, tot plegat, ens apropa cap a un món millor.

Aquest concepte de sostenibilitat té una vinculació molt forta amb el setè principi cooperatiu sobre la preocupació per la comunitat, ja que és al territori on es realitza la producció i el consum i també és al territori on la sostenibilitat ambiental, social i econòmica es vincula amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible, els quals són veritables eixos que ens exigeixen treballar molts aspectes dels àmbits de la sostenibilitat i que estan totalment interrelacionats.

Dins l'àmbit mediambiental, treballem per fer possible l'aigua potable, les energies renovables, la innovació en les infraestructures, treballem per fer les ciutats i les comunitats sostenibles, per lluitar contra el canvi climàtic i pel manteniment de la flora i la fauna, tant l'aquàtica com la terrestre.

Dins l'àmbit social, treballem per erradicar la pobresa i la fam, per procurar la bona salut en totes les etapes de la vida, per garantir una educació de qualitat inclusiva per a totes les persones, per aconseguir la igualtat de gènere fent esforços permanents per apoderar les dones adultes i joves. Igualment, treballem per aconseguir una ocupació digna a través de l'ocupació plena i remunerada que ha de permetre gaudir una vida digna, treballem per contribuir a la reducció de les desigualtats dins del país i entre els països. També, treballem per garantir un consum responsable

a través d'un consum i una producció sostenibles i, per això, promovem comunitats pacífiques i inclusives per aconseguir una societat sostenible.

Per últim, treballar l'àmbit de la sostenibilitat econòmica significa treballar perquè el creixement econòmic sigui sostingut, inclúsiu i sostenible. Parlem de creixement en termes generals perquè som conscients que l'accés a serveis i béns materials no exigeix obligatòriament un increment de la utilització dels recursos materials, sinó que sovint significa posar en termes econòmic activitats avui no remunerades, per tal de permetre l'accés a nivells de consum dignes i sostenibles.

L'objecte social de moltes cooperatives contribueix i treballa sobre algun d'aquests objectius que hem esmentat, però, especialment, les cooperatives amb la seva tasca diària desenvolupen de manera transversal aquests Objectius de Desenvolupament Sostenible, perquè formen part de les necessitats de les persones, que són les protagonistes de les decisions de les nostres organitzacions.

Cooperativa, la forma més escaient dels mitjans de comunicació

Pep Valenzuela
@pepvalenzuela

El dissabte 5 de maig arribava als quioscos un nou periòdic, *Jornada*, de moment només surt els caps de setmana, però que prepara l'edició diària. L'editora és una empresa cooperativa que s'afegeix a la llista de mitjans de comunicació cooperatius o d'associacions i fundacions sense ànim de lucre sorgits en els darrers anys, entre els quals destaquen *Crític*, *Alternativas Económicas*, *La Marea* i *Catalunya Plural*.

Malarrassa neix en paper el novembre de 2014.

D'entre les nombroses experiències de mitjans cooperativa, presentem tres casos: *SomVallès*, *Directa* i *Malarrassa*.

SOM

Som Contrapunt és l'empresa, cooperativa, de comunicació multicanal de referència al Vallès Oriental. Els setmanaris Som registren una tirada conjunta de 28.000 exemplars setmanals, mentre que l'audiència global a les edicions digitals és de fins a 85.000 usuaris únics al mes. La xarxa Som comprèn el diari digital comarcal *SomVallès*, i nou capçaleres locals digitals, de les quals 6 també en paper: *SomGranollers* i *SomlesFranqueses*, a l'àrea central de la comarca; i *SomMollet*, *Som Parets*, *SomSantFost*, *SomMartorelles*, *SomlaLlagosta*, *SomMontornès* i *SomMontmeló*, en l'àmbit sud (la subcomarca del Baix Vallès). Totes amb edició digital i sis també en paper amb periodicitat setmanal. Som Contrapunt forma part del grup cooperatiu català Som.

Amb 1.500 punts de distribució i un ampli seguiment a xarxes, arriba a una audiència massiva d'una manera personalitzada i precisa, amb informació propera.

L'editora, nascuda l'any 2001 amb 5 persones sòcies com a cooperativa de treball, va rebre el Premi Tasis-Torrent a la millor publicació local i/o comarcal de Catalunya que atorgava la Diputació de Barcelona per *Contrapunt Diari de Mollet*, precedent de l'actual *SomMollet*. Va ser la primera ocasió que aquest guardó requeria en un mitjà gratuït.

Ramon Torrents, editor i soci fundador de *Contrapunt* a Mollet, explica que ha estat durant els tres darrers anys quan han fet el gran salt i projecció, quan decidiren fer un altre setmanari a Granollers, l'*Ara Granollers*, «dels pocs en paper i setmanaris que han nascut en els anys de la crisi i que continuen».

Quasi duplicaren la gent que treballa, de 6 a 11. L'èxit de l'experiència els animà a fer «l'aposta definitiva, sacsejar-ho tot i repensar una mica

LA DIRECTA

el model», i han posat en marxa, des del mes de març passat, set noves capçaleres digitals i en paper, ara ja totes amb el títol *Som*.

La comarca és l'espai natural, «apostem molt, tenim el *Som Vallès*, diari digital, però considerem que els municipis tenen molta força, i hem creat 7 noves capçaleres». Són edicions diferenciades amb un troc comú, amb portades diferenciades i alguna pàgina interior diferenciada, però el conjunt de la informació és la mateixa. «La portada és l'aparador, i ofereix un contingut molt proper. El nostre lema és: "El diari que parla de tu". Perquè volíem aprofundir en la proximitat». Avui, de persones sòcies n'hi ha 4. Les altres 7 són encara només contractades. Han hagut d'incorporar 7 persones més, de moment *freelance*. La inversió ha estat, fonamentalment, amb capital propi. «La nostra experiència és que ser cooperatives, Contrapunt i com a Cultura 03, que ara és grup *Som*, ens ha ajudat a superar la crisi, ens ha permès ser més flexibles, orientar millor les decisions de cada moment».

DIRECTA

La *Directa* neix al 2006 com a setmanari en paper pels Països Catalans. Al 2010 es fusiona amb *Illacrua*, assolint un perfil més de reflexió i d'anàlisi; en el 2011 es crea la primera web, i en el 2014 es remodela la web i el paper passa a ser quinzenal. «Aquí comença el procés de cooperativització», explica Maties Lorente, un dels actuals 10 socis de treball i coordinador web.

La cooperativització es fa necessària per dos motius: primer, professionalitzar cada vegada més la gent que hi treballa i, d'altra banda, per obrir el projecte a tota la gent que ho havia fet possible des del principi.

La forma cooperativa escollida va ser la de consum, «un dels trets diferencials respecte a la majoria dels mitjans cooperatius –declara en Maties–, per una qüestió de democràcia interna, perquè creïem que era la forma en què la gent que havia fet possible durant molt de temps el projecte mitjançant la subscripció havien de tenir major pes». Així doncs, les subscriptores,

La *Directa* neix el 2006 en paper.

persones a títol individual o entitats, tenen un 51% dels vots, mentre les treballadores contractades tenen el 9% i les col·laboradores voluntàries l'altre 40%.

En aquest punt, hi ha 10 sòcies treballadores, unes 40 persones que fan col·laboracions freqüents, i com un centenar que col·laboren alguna vegada. De sòcies consumidores hi ha 200 persones físiques i unes 40 entitats.

Amb criteris ètics ben definits, tant de publicitat com de les entitats que en poden formar part, l'assemblea, el consell rector i el consell

“

La xarxa *Som* comprèn el diari digital comarcal *SomVallès*, i nou capçaleres locals digitals, de les quals 6 també en paper.

social garanteixen la sintonia amb els valors. «O sigui no podrien entrar grans corporacions o bancs, partits polítics tampoc, ni empreses que vulnerin els drets humans o que transmeten missatges masculistes o xenòfobs».

D'altra banda, hi ha el consell periodístic, format per socis i també gent del món del periodisme i la comunicació, que es dediquen més a fer un seguiment de tot el que es publica i marcar línies de treball i estratègiques des del punt de vista dels continguts. Després, encara hi ha el consell de redacció, pel dia a dia.

Emfasitza en Maties el fet de ser un «mitjà que no tenim direccions ni caps ni directores, i per això el consell és molt important, per veure temes, les fonts, el lloc on es consensua una mica la línia editorial».

La *Directa* se sosté gràcies a 2.500 subscripcions. La tirada del paper s'ajusta molt. Defensa en Maties que la perspectiva ecològica els fa no estirar més i, així, fan edicions d'entre 2.500 i 2.700 exemplars. La subscripció costa 75 euros per any. La web té una mitjana de visites úniques de 400.000 mensuals, «per al nostre projecte és una quantitat molt important». Cal afegir 80.000 seguidors a Twitter i 60.000 a Facebook.

L'experiència demostra que es pot fer periodisme fora dels canals més comercials i del mercat. «Ens ratifiquem en el nostre projecte original: periodismes per la transformació social». I gràcies al format cooperativa, subratlla en Maties, «tenim aquesta independència que ens permet publicar o treure a la llum altres històries que en altres mitjans seria impossible publicar.»

MALARRASSA

Nascut en els anys més durs de la crisi, el periòdic *Malarrassa* volia resoldre, d'una banda, la manca d'un mitjà de comunicació local crític i compromès socialment; i segon, crear una cooperativa de treball que garantís feina a l'equip de professionals, que en aquells vivien entre l'atur i la precarietat.

Contrapunt neix el 2001 com cooperativa de treball

Començant amb un blog el 2013, el novembre del 2014 es publicà el primer periòdic imprès, mensual fins avui, amb una tirada de 10.000 exemplars actualment. Al principi, l'entitat editora fou l'Associació Cultural Malarrassa. La cooperativa va néixer dos anys més tard, després d'una campanya de micromecenatge al Verkami, amb dos socis, comptant sempre amb el grup de col·laboradors que donaren suport des de l'inici.

En condicions bastant precàries fins fa més o menys un any, el periòdic de distribució gratuïta, que es manté amb adhesions de particulars i entitats així com amb publicitat, ha obert un espai a Terrassa i esdevingut referència de moviments i lluites socials, especialment pel que fa a l'economia social i solidària.

L'experiència, encara lluny de l'objectiu fundacional, que és fer un setmanari generalista, mostra, però, de forma clara com és de necessari posar en marxa mitjans locals compromesos amb la transformació social i, molt concretament, amb el cooperativisme i l'economia social i solidària.

MITJANS DE COMUNICACIÓ COOPERATIVA:

Alternativas Económicas
www.alternativaseconomicas.coop

Crític
www.elcritic.cat

La Directa
www.directa.cat

Jornada
www.diarijornada.coop

Ona Bages
www.onabages.cat

Nautica y yates
www.nauticayyates.com

Contrapunt - Som Mollet
www.sommollet.cat

La Fura del Penedès
www.lafurapenedes.cat

El Cugatenc
www.elcugatenc.cat

Setembre
www.elsetembre.cat/

Malarrassa
www.malarrassa.cat

Sàpiens, SCCL (capçaleres: Sàpiens, Cuina, Descobrir i la revista dels Súpers)
www.sapiens.cat / www.descobrir.cat / www.cuina.cat

Esplugues TV
<http://etv.xiptv.cat/>

El Cugatenc
www.elcugatenc.cat

Magna Magazine
<http://magnamagazine.com>

Maravillas Rojo és la presidenta d'Abacus des de maig del 2017, després d'un any com a membre del consell rector de la cooperativa (per saber més coses sobre ella i la seva feina podeu consultar la revista 375 de *Cooperació Catalana*, d'abril de 2014, on la vam entrevistar amb motiu del programa Aracooop). Ens hi trobem per parlar de cooperativisme, de compromís amb el territori i dels 50 anys d'Abacus, que va néixer el maig de 1968.

Maravillas Rojo

Montse Pallarés
@montpallares

Un personatge històric que voldries conèixer: M'interessen les dones i els homes que han tingut coratge i ens han fet progressar col·lectivament

Una lectura imprescindible: Moltes, perquè el que és imprescindible és la lectura

Un perfil de Twitter que no pots deixar de seguir: Cal estar molt oberta i depèn del moment

No podries viure sense: Estimació

Encara tens pendent: Tinc una amplia llista de coses a fer, a aprendre i a compartir

El cooperativisme és: Una manera de viure i de fer activitat des de l'interès col·lectiu, amb les persones al centre, gestionant amb valors d'equitat i aconseguint conjuntament impacte econòmic i social

Presidenta d'Abacus, cooperativa que porta 50 anys al servei de la comunitat educativa i el territori

La construcció del relat de la cooperativa Abacus es plasma en les seves botigues

Com arribes a la presidència d'Abacus?

He estat sempre una persona vinculada i compromesa amb el moviment cooperatiu, em recordo a la meua joventut presidint cooperatives de consum i impulsant cooperatives de segon grau i el vincle es va mantenir fins al final de la meua vida professional, a la direcció del programa Aracoop. En aquest context, amb la identificació amb els valors cooperatius i amb la seva realització, vaig tenir l'oportunitat de conèixer i de retrobar-me amb moltes persones del moviment cooperatiu. Entre elles, el director general de la cooperativa Abacus, Miquel Àngel Oliva. Ell em va convidar, en nom del consell rector de la cooperativa, i em va convèncer per participar-hi. Li agraeixo, perquè Abacus és un projecte col·lectiu apassionant, complex i un repte. Ser membre del consell rector de la cooperativa, durant un any, abans d'assumir la presidència, em va permetre conèixer la dinàmica, el funcionament i les maneres de fer de l'entitat, i passat aquest any, l'assemblea em va escollir com a presidenta.

Tu ja eres sòcia d'Abacus...

En els anys 70 ens vam fer socis de la cooperativa.

I quan arribes a la presidència d'Abacus, amb quins reptes et trobes?

Quan arribo a Abacus una de les primeres qüestions que vam plantejar va ser la necessitat de construir un relat. De compartir amb el conjunt dels qui formem Abacus qui som, què fem, com ho fem i per què ho fem. Amb aquest propòsit, vam constituir un grup de treball. Un cop desenvolupat el relat, el vam compartir en l'àmbit del consell rector i de l'assemblea i va ser aprovat.

Crec que això era bàsic, la construcció del relat era el que calia fer per revitalitzar i per donar-li força al projecte col·lec-

tivament, perquè d'aquesta manera podem compartir per què existeix. Abacus, que va néixer fa 50 anys, en el context del maig francès, que ara estem celebrant, va sorgir amb la voluntat transformadora de mares, pares, mestres i l'associació de mestres Rosa Sensat per contribuir a un consum cultural i educatiu diferent. Després de 50 anys, Abacus manté la seva vocació i les seves arrels d'entitat transformadora i treballa per aconseguir un consum col·laboratiu, responsable i sostenible. Per això, a partir de la reflexió del relat, ens definim com una comunitat ciutadana que promou un

“

«La construcció del relat era necessària per revitalitzar i per donar-li força al projecte col·lectivament.»

consum responsable i sostenible, volem contribuir a transformar l'experiència de consum, volem que les persones que són part i que utilitzen Abacus comprin en bones condicions, però, sobretot, el que volem que sàpiguen, a més del que compren, és on ho compren. I per això és important transmetre que som una cooperativa, que en compartint la propietat i que repercutint els excedents que aconseguim en l'ampliació de l'interès col·lectiu.

I fins ara no s'havia vist la necessitat de construir un relat?

El que Abacus s'hagi mantingut durant 50 anys, que la seva solvència ètica, social i econòmica estigui demostrada la converteix en un referent i en un cas d'èxit de l'economia social. No és fàcil trobar projectes com aquest, que tinguin una trajectòria sòlida i de confiança, però, sens dubte, es produeixen canvis molt significatius en la manera de consumir, en la manera de relacionar-nos, en la manera de participar, i és imprescindible afrontar-los. És en aquesta situació que es veu la necessitat de construir un relat que permeti compartir els valors de per què existim, i això ho estem plantejant en els nostres establiments i en les nostres campanyes. La campanya del llibre que hem fet darrerament explica per què som llibre i per què confiem en els valors que això aporta, la campanya que vam fer al Nadal anava en la mateixa línia, i proposava una compra sense estereotips. Estem apostant perquè les nostres campanyes, les nostres maneres d'expressar-nos, comuniquin el que som, i som el que fem. El relat forma part ara també de la identificació gràfica dels nostres establiments, que volem potenciar com a punts de trobada i d'interrelació, tot repensant els usos i els formats que ho afavoreixin. Aquests són alguns dels aspectes que tenen a veure amb transformar l'experiència de compra.

Aquesta és una de les coses que més ha canviat en els darrers anys, però no només en el cas d'Abacus...

L'experiència de compra és la percepció que es té d'un lloc i aquesta experiència et genera un tipus de record i de fidelitat a una determinada entitat. En l'àmbit de l'economia social, que és on nosaltres

“

«Celebrem que vam néixer per transformar i que seguim transformant, perquè Abacus va començar com una eina d'innovació social i avui continua sent-ho.»

estem, volem que aquesta experiència de compra es relacioni amb la manera de comprar i amb el que compres, però també que es vagi incorporant al fet que compres en una empresa d'economia social que es gestiona amb valors d'equitat, i que això és la innovació social que aportem. Gestionar amb valors d'equitat afecta el valor de les persones, el ventall salarial, la transparència, la participació, la repercussió dels excedents, etc., i aquestes són qüestions que cal explicar i explicitar perquè la nostra innovació social és en el model de governança i en la gestió amb equitat. Som un projecte molt singular a Europa, perquè hi ha molts pocs casos de cooperativa amb socis i sòcies de consum i de treball, i avui Abacus és una comunitat ciutadana de més d'un milió de persones vinculades com a sòcies i socis de consum i 560 persones que són sòcies de treball.

En tots aquests anys una de les coses que han caracteritzat Abacus és el compromís amb el territori...

Abacus es un referent de confiança, tenim un capital molt important, un intangible acumulat durant aquests 50 anys, que és la confiança. Més de la meitat de les sòcies i dels socis han anat durant l'any alguna vegada a un establiment d'Abacus, i tenim 19 milions d'euros de capital social voluntari que ens confien els socis i sòcies. Som també un referent de confiança en el món educatiu i en el món de les escoles.

Abacus té avui 48 establiments, 42 a Catalunya, i 6 a València i a Mallorca, a 33 localitats. Fem activitats culturals i educatives per promoure la relació i la participació. L'any passat es van fer 912 activitats, i hi van prendre part més de 10.000 persones, moltes criatures i joves. Aquestes activitats ens permeten compartir i contribuir a la dinamització del territori. Promovem allò que té relació amb la cultura local, amb els autors locals, amb les entitats locals, i procurem estar molt a prop de les entitats del moviment cooperatiu i dels governs locals.

I pel que fa a la celebració dels 50 anys?

Celebrem que vam néixer per transformar i que seguim transformant, perquè Abacus va començar com una eina d'innovació social i avui continua sent-ho. Hem preparat un programa de diàlegs (dels quals ja hem fet algun), sobre la cultura, l'educació i el lleure, sobre el paper del cooperativisme i especialment del cooperativisme de consum. També hi ha un seguit d'activitats programades pel territori a partir del setembre. Hem fet un manifest dels 50 anys, per explicar què hem viscut en aquest temps. Celebrarem una festa commemorativa i participativa amb els socis i sòcies de treball. I l'acte central de la commemoració serà el dia 14 de juny a l'Auditori a Barcelona. En 50 anys d'existència hi ha moltes coses per compartir, reconèixer, agrair i celebrar, perquè Abacus és el resultat d'un èxit col·lectiu.

UNA VIDA AL SERVEI DEL COOPERATIVISME I DE LA DEFENSA DE CATALUNYA

RAMON PERERA RUÉ

Ramon Perera Rué va néixer l'any 1939 a Barcelona, i entre els 7 i els 18 anys va viure a Les Borges Blanques (Les Garrigues), que era el poble matern. A les Borges va estudiar el batxillerat i dos cursos de comptabilitat. La seva primera feina al poble va ser la de peó en una bòvila i més tard va treballar com a administratiu amb un majorista de cereals, ametlles, blat de moro i forratges.

Als 18 anys va anar viure a Barcelona amb la mare i va entrar a treballar a la SEAT, on es va estar durant 6 anys. És en aquest moment que va entrar en contacte amb persones, grups actius catalans: educatius, sindicalistes i cooperadors. Als 18 anys va entrar a l'escoltisme, moviment amb el qual va estar en contacte tota la seva vida i que el va fer conèixer el que després seria el seu amic Nemesi Solà, que el vincularia a la Fundació Roca Galès. A la SEAT va establir relació amb el sindicalisme, concretament, el sindicalisme catòlic, a través d'una entitat del carrer Canuda

(Orientación Católica P. del Dependiente-OCPD). El vincle amb aquesta entitat el va acompanyar al llarg de la seva vida militant i laboral, i en el moment que era a la SEAT, el va fer presentar-se a unes eleccions sindicals, que no va guanyar, però que el van dotar d'una gran experiència.

Als 24 anys es va casar i el seu matrimoni va coincidir amb un canvi en la seva vida laboral i va passar de treballar a la SEAT a treballar a una empresa familiar de Sant Adrià de Besòs, Carrocerías Metálicas Hugas, SA, que acaba esdevenint una cooperativa Carrocerías Metálicas La Catalana, SCI. La cooperativa només va poder aguantar quatre anys, i després la van haver de liquidar. En aquests quatre anys, en Ramon va ser president de la cooperativa i al final de la vida d'aquesta va ser anomenat liquidador. Després d'aquesta etapa amb el cooperativisme de treball, va passar a ser comptable autònom, un cop liquidada la cooperativa.

Simultàniament, i relacionat amb l'OCDP es va crear una cooperativa de vivendes, La Puntual, i es va obrir una secció de consum al barri de La Guineueta. La cooperativa va aconseguir construir un bon grapat de vivendes, però després d'uns quants anys els socis vam convocar una assemblea extraordinària en la qual va es resoldre, no sense polèmica, dissoldre la cooperativa.

L'any 1976, el seu amic Nemesi Solà va entrar com a patró a la Fundació Roca Galès i uns anys més tard li va demanar entrar a formar part del patronat a ell també, al principi, s'hi va negar, però gràcies a la insistència d'en Nemesi, que va apel·lar a l'esperit de servei, gust per les responsabilitats de la seva educació escolta, finalment hi va accedir.

En Ramon va morir la matinada del 2 de maig (78 anys) havent format part de la Fundació durant 37 anys i durant tot aquest temps la seva força i la seva empena han acompanyat la seva tasca.

EN RAMON PERERA HA MORT.

Què ens deixa?

Quin és el seu millor llegat?

La resposta ja la tenim: el valor del seu exemple i la imatge de la seva vida. Serà el que nosaltres recordarem d'ell. Com deia Sèneca, *salvarem la seva memòria*.

Però ens deixa més tristos. Darrere de tota porta que es tanca sempre queda alguna cosa que hi perviu i se'ns escapa. Alguna realitat inexplicable que roman rere l'altra realitat inapel·lable de la mort. Hi ha una diferència entre anticipar o imaginar la idea de la mort i tenir l'experiència immediata i directa perquè la sents a prop teu. No per més esperada afecta menys la mort d'un bon amic, company... Perquè un no deixa mai de ser un enigma per si mateix: no coneixes com reaccionaràs emocionalment davant l'imprevisible i sobtat missatge de la mort d'algú estimat. S'impesa l'acceptació del dolor i la dignitat d'aquest fet inexorable.

Amb la desaparició, se't presenta l'ocasió inèdita d'afrontar el fet inqüestionable de la mort que s'emporta els vius a un lloc desconegut del qual ja no tornen... una creença que ve del fons dels temps.

L'exemplaritat d'una persona com ell es va gestant lentament mentre viu i s'il·lumina a l'hora de la seva mort en la imatge que deixa en la consciència dels qui l'hem conegut. I així, la mortalitat defineix l'essència del que som. Ara l'evocuem de moltes maneres

El procés de dol per assumir la pena és lent i necessita un temps per asserenar el desassossec emocional que provoca la desaparició d'un ésser estimat, mentre els escenaris de la seva vida a la Fundació Roca i Galès continuen presents, però, buits de la seva presència.

Amb el dol aprenem a pensar en la persona estimada amb pena però sense culpa, ni retrets

Una època desapareix perquè el seu món ja s'havia acabat abans que ell ens deixés. Els temps de la Guerra Civil on va morir el seu pare, la postguerra de fam i pobresa, el llarg franquisme, la transició, el cooperativisme, etc. Aixó que el feia viure ja 'havia esvaït, la pena pels amics desapareguts... morim sols.

Els temps anirà passant i aprendrem que la malenconia és el petit plaer que provoca la tristesa quan és acceptada i assumida. Al cap i a la fi, els morts sempre acompanyen els vius.

Cal prendre consciència de la nostra condició humana definida per la mortalitat. Vivim un breu temps que ens és concedit en el viatge pel planeta Terra... La pena també fa companyia, no queda res més que la melangia i la petita esperança compartida en la fraternitat humana que a tots ens agermana en la vida i en la mort com li agradava comentar al Ramon...

Dani Jover

Patró de la Fundació Roca Galès

A Ramon Perera Rué

Hola amic! Al saber de la teva mort, he recordat que sempre deies: «els membres de Fundació han de morir amb les botes posades». Ho sigui com diem en català amb les espardenyes posades. Tu ho has fet.

Ens vàrem conèixer i cada escó va prendre la mida de l'altre... la teva noblesa feia que les persones no fossin només d'un tipus o altre.

Amb els patatuf dels mals teus, per la meua part m'han servit per aplicar-me-les als meus. Quan no has estat bo a casa teua o a l'hospital, t'he fet la visita. En alguna de aquestes visites ja t'havien donat l'alta i les amistats que havies fet m'explicaven que t'havies portat bé.

La Fundació Roca Galès no ha perdut res amb la teua gestió! La restauració del pis del carrer Onze de setembre de Sant Andreu, que va durar més de 9 mesos, sense el teu assessorament no s'hauria pogut fer.

Ramon, adéu! Descansa en pau! T'ho ben mereixes!

5/5/2018

Esteve Puigferrat i Aguilà

Expatrió de la Fundació Roca Galès

Carme Herranz
@CarmeHerranz
Dijous passat mateix, a la reunió de Patronat, lúcid, actiu i combatiu. Descansa.

rocagales @rocagales
Així ens ha deixat en Ramon Perera. Patró de la Fundació durant més de 30 anys, gran defensor del cooperativisme i l'alliberament nacional. El seu somriure, la seva sensibilitat, la seva tendresa... sempre estarà amb nosaltres. Testimoni!

254 · 2 de maig de 2018

4 retuits · 8 agradaments

4 retuits · 8 agradaments

Ivan Miró
@ivan_miro

S'ha mort en Ramon, veterà company cooperativista, entusiasta de les noves iniciatives transformadores, compromès amb l'alliberament social i nacional fins el moll de l'ós. Testimem, amic! @rocagales

rocagales @rocagales
Així ens ha deixat en Ramon Perera. Patró de la Fundació durant més de 30 anys, gran defensor del cooperativisme i l'alliberament nacional. El seu somriure, la seva sensibilitat, la seva tendresa... sempre estarà amb nosaltres. Testimoni!

413 · 2 de maig de 2018

9 retuits · 16 agradaments

9 retuits · 16 agradaments

Jordi Garcia i Jané
@adeucapitalisme
www.economiasolidaria.cat

L'autor esbossa una classificació de les polítiques públiques d'economia social i solidària (ESS), integrant les tres generacions de polítiques referides en l'article publicat a *Cooperació Catalana*, 319 (abril 2018, pàg. 16-18), però afegint-n'hi algunes altres, al seu parer també necessàries, que encara no s'han desplegat a casa nostra.

CLASSIFICACIÓ DE LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES D'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

1. Polítiques normatives

1a. Marc legal

Les lleis i normatives que promulga l'Estat condicionen, per bé o per mal, l'evolució de l'ESS. L'existència, o no, d'una llei general del sector i de lleis per cada subsector; el perímetre que es traci del que és i no és ESS, els camps d'acció i les formes de funcionament que es permetin, les mesures de suport a què les administracions es comprometin..., totes aquestes coses modelen l'ESS. Les instruccions de contractació pública també les podríem considerar com a normatives afavoridores o penalitzadores de l'ESS, segons si són responsables o no.

1b. Marc fiscal

El tracte fiscal dispensat a les entitats d'ESS també les afavoreix o perjudica, a elles i a tot el sector. En la mesura que les diferents administracions de l'Estat tenen capacitat per crear i/o modular impostos, totes poden aplicar política fiscal favorable o desfavorable a l'ESS. Per exemple, els ens locals poden atorgar exempcions o bonificacions a l'IAE o l'IBI per a les iniciatives d'ESS.

2. Polítiques de fertilització

Es tracta de polítiques de futur, que adoben el terreny perquè neixin noves iniciatives d'ESS a llarg termini.

2a. Localització econòmica

L'ESS ajuda a localitzar l'economia i, alhora, la localització econòmica ajuda que sorgeixi més ESS. Tota política pública que promogui la relocalització d'activitat econòmica generarà oportunitats per a l'ESS, bé sigui perquè se'n podrà fer càrrec directament, bé perquè operará com a activitat auxiliar.

2b. Apoderament personal

Una política que doni poder de decisió i d'acció a la ciutadania en els afers públics (pressupostos participatius, gestió comunitària d'equipaments...) ajudarà a crear el tipus humà necessari per emprendre projectes d'ESS: persones proactives, de mentalitat cooperadora i amb capacitats organitzatives i de treballar en equip.

2c. Associacionisme

El mateix farà una política que fomenti l'associacionisme de la ciutadania, del tipus que sigui (esportiu, cultural, veïnal, reivindicatiu...) i, a més, generarà vincles entre les persones, un dels requisits per emprendre col·lectivament.

2d. Educació cooperativa

L'aprenentatge cooperatiu i del cooperativisme en tots els graons del sistema educatiu ajudarà a crear també el tipus humà propi de les iniciatives d'ESS.

3. Polítiques d'impuls

Aquestes són les polítiques més pràctiques fins ara.

3a. Polítiques de sensibilització

Difonen l'existència de l'ESS i els seus avantatges entre la població en general o en grups específics com persones aturades, joves i prescriptors.

3b. Polítiques de suport a la creació

Ajuden a la constitució de noves iniciatives d'ESS amb eines diverses: facilitació de tràmits, assessorament i acompanyament, formació, cessió d'espais, identificació d'oportunitats, suport a la transmissió i transformació cooperativa, etc.

3c. Polítiques de suport a la consolidació

Ajuden a la consolidació d'iniciatives d'ESS ja creades i ho fan de formes també diverses: assessorament i acompanyament, formació, cessió d'espais, identificació d'oportunitats, accés a la innovació, etc.

3d. Projectes emblemàtics

Es tracta d'actuacions que funcionen com a referents i com a projectes tractors d'altres: l'emissió d'una moneda social (el Sol-violeta per a Tolosa de Llenguadoc), un espai de referència per a l'ESS (el Cobo per a Sant Boi de Llobregat, el Cafè de Mar per a Mataró...), un àmbit de treball (el hub de la bicicleta de Can Picó per a Barcelona, la sobirania alimentària per a Navàs...), una fira de referència (la fira d'intercanvi per a Mieres), etc.

4. Polítiques d'ús

Sorgeixen d'invertir la pregunta pròpia de les polítiques d'impuls («Què podem fer per l'ESS?» i preguntar-se: «Què pot fer l'ESS per a la ciutat?». N'hi pot haver tantes com àmbits o problemes socials.

Per exemple:

4a. Polítiques d'ocupació mitjançant l'ESS

Promoció de cooperatives de treball, de serveis de persones autònomes, d'activitat i empenedoria, de centres especials de treball, etc.

4b. Polítiques d'habitatge mitjançant l'ESS

Promoció de cooperatives d'habitatge en règim de cessió d'ús, de masoveria urbana, de cohabitatge sènior, etc.

4c. Polítiques alimentàries mitjançant l'ESS

Promoció d'horts comunitaris, de grups de consum agroecològic, de botigues de queviures ecològics, bancs de llavors, bancs de terres, etc.

4d. Polítiques de finançament

Promoció de comunitats autofinançades, fons d'inversió compartits amb Coop57 o Fiare, etc.

4e. Polítiques d'energia

Compra d'energia verda a SOM Energia per a habitatges públics, bancs d'energia contra la pobresa energètica, instal·lació de plaques fotovoltaïques per SOM Energia a les teulades d'equipaments, suport a projectes eòlics comunitaris, etc.

5. Polítiques de coneixement

Per últim, cal engegar actuacions per conèixer, millorar i avaluar l'ESS i les polítiques públiques que hi donen suport. Genèricament, les podem anomenar polítiques de coneixement.

5a. Polítiques de detecció i coneixement de l'impacte

Són actuacions adreçades a mapar, conèixer i mesurar l'impacte social de l'ESS. Per exemple: finançar la realització del PamaPam en un territori, dur a terme una enquesta com les proposades a la "Guia per mesurar l'economia social i solidària des dels ens locals"¹, de la Diputació de Barcelona.

5b. Polítiques de recerca

Són actuacions de recerca aplicada que ajuden a la millora, la innovació i el desenvolupament de les iniciatives d'ESS i de les polítiques públiques que hi donen suport.

5c. Polítiques d'avaluació de la mateixa política pública d'ESS

Són actuacions per avaluar l'eficiència, la implementació i l'impacte de les polítiques d'ESS; per exemple, fer avaluacions d'impacte utilitzant la metodologia SROI (Social Return on Investment).

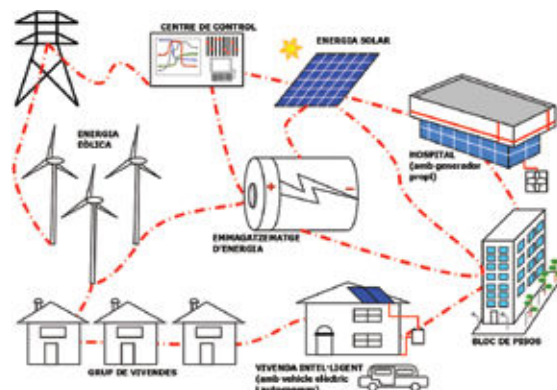
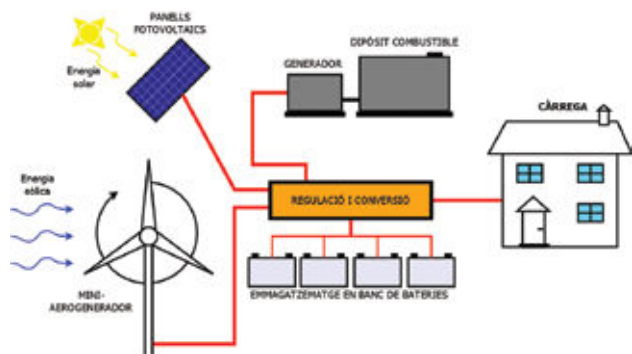
Sembla lògic imaginar-se que un pla estratègic local d'ESS ha de contenir actuacions de la majoria d'aquestes polítiques. Totes aquestes actuacions són necessàries, però no suficients. En la tercera i darrera part d'aquest comentari sobre les polítiques públiques d'ESS parlarem de com l'economia ha de ser un joc de suma zero i que, per tant, si volem fer créixer l'ESS, alhora, haurem de fer decreixer el que progressivament hauríem de poder considerar l'altra economia, l'economia capitalista.

1: <http://www1.diba.cat/llibreria/pdf/58899.pdf> (11 de maig de 2018)

SOBIRANIA ENERGÈTICA

Montserrat Mata Dumenjó
Emelcat, SCCL

La base del moviment, del desenvolupament i la supervivència és l'energia, la gestió energètica és bàsica en qualsevol concepció d'una societat, a la nostra cooperativa creiem que cal una transició energètica que ens permeti anar cap una societat més justa socialment i ambientalment, és per això que ens dediquem a l'emmagatzematge elèctric, creiem que el desenvolupament d'aquest vector pot ser un canvi fonamental per a la societat i la sobirania col·lectiva i individual.

Creiem en un sistema basat en la generació local i renovable, un sistema que no depengui del combustible nuclear i el petroli, fonts energètiques molt agressives amb el medi ambient, que necessiten molt capital i que ens posen en posició d'alta dependència. El desenvolupament de la tecnologia i l'esforç de molta gent ens posa a l'abast un nou model energètic que tendeix a acostar la generació als llocs on cal energia, un model basat en la generació distribuïda, que facilita l'autoproducció i l'ús directe que, reforçat amb una reducció de les necessitats energètiques, especialment les lligades al transport, i sense eliminar l'intercanvi, amb xarxes que permeten optimitzar l'aprofitament, el treball i l'entorn, representen una millora social i ambiental important.

Un vector poc desenvolupat fins ara és l'emmagatzematge d'energia. Amb l'augment de l'aprofitament de fonts renovables, s'estan desenvolupant els sistemes d'acumulació (elèctric i de calor), per maximitzar l'aprofitament dels béns energètics comuns (vent, sol, aigua...) independentment de quan calgui energia i d'on es generi; sistemes que permeten crear cèl·lules energètiques de generació, ús i emmagatzematge, que serien les unitats d'energia distribuïda, és el que ara sovint s'anomena *microxarxes*, que amb les noves tecnologies no cal que siguin tan microscòpiques ni tampoc independents les unes de les altres o de les xarxes generals.

La idea tradicional d'usar tota l'energia a l'abast, emmagatzemar-la i usar-la quan faci falta, cosa que es fa des de fa molt anys en zones aïllades, ara es pot generalitzar a zones molt més àmplies, col·lectives i no

aïllades; l'electrònica digital, l'electrònica de potència, la intel·ligència artificial i la tecnologia de l'emmagatzematge s'han desenvolupat de tal manera que es poden gestionar fluxos importants d'energia d'una forma molt àgil.

Per altra banda, l'emmagatzematge no només permet la gestió de l'energia produïda i consumida localment, sinó que globalment permet la regulació del sistema energètic compensant-ne els desequilibris globals, cosa que actualment es fa amb emmagatzematge hidràulic o amb centrals de combustió que cal anar substituint o no ampliar.

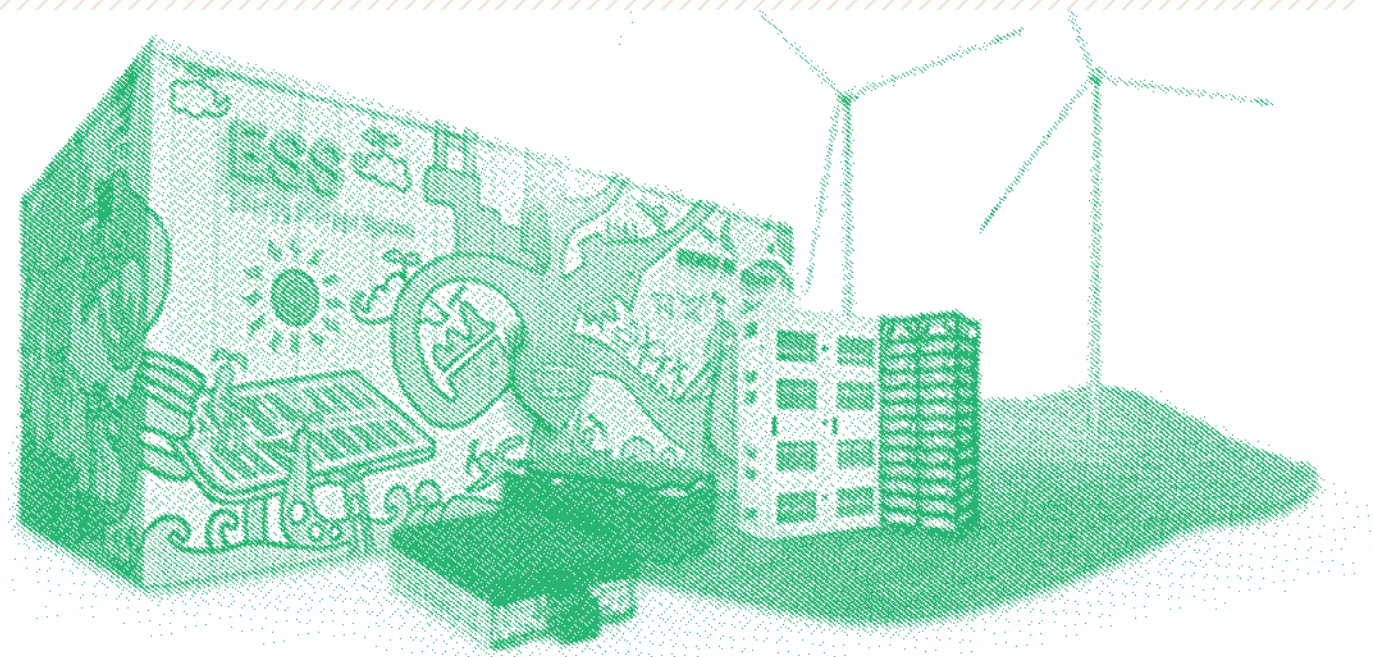
Un dels sistemes d'emmagatzematge que està arribant als mercats són les bateries de dimensió mitjana, element d'emmagatzematge elèctric molt adequat per als sistemes de generació distribuïts. Per donar una idea del que són aquestes instal·lacions es presenten imatges de diferents instal·lacions d'arreu del món, amb diverses tecnologies: al Canadà (NaS, 1 MW / 6,3 MWh), a Corea (ió-liti, 1 MW / 1 MWh), a la Xina (polímer-liti, 1 MW / 3 MWh), als Estats Units (NaS, 2 MW / 12 MWh) i el mateix país (polímer-liti 1 MW / 1 MWh). (Informació extreta de la base de dades nord-americana dels Laboratoris Sandia National Laboratories).

Des de la Unió Europea s'ha acceptat aquesta evolució i s'ha identificat com a solució dels principals problemes que Europa, com a comunitat, es planteja: la dependència o no de l'exterior, la contaminació ambiental i els costos associats al sistema energètic, és per això que a la UE està impulsant les fonts d'energia

renovables; i ara es treballa en un quart paquet normatiu de mesures lligades a l'energia, on s'afegeix com a punt bàsic la importància de l'usuari, l'autoproducció, l'emmagatzematge i la gestió energètica; i ho fa plantejant normes que donen un cert reconeixement al que anomenen consumidor actiu, comunitats locals d'energia, i intentant que tots els actors del sistema energètic puguin accedir als mercats associats a l'energia; és per això que han plantejat certes directives i reglaments en aquesta direcció, alguns dels quals ja s'han aprovat i es troben en fase d'adaptació a la normativa espanyola, estat molt poc propici a aquests canvis; per altra banda des de Catalunya només es pot treballar pel foment d'aquest sistema degut a la limitació en les competències existents.

Catalunya estem molt mal posicionats des del punt de vista energètic, no només tenim poca sobirania energètica des del punt de vista de gestió i política, sinó que també tenim un sistema energètic molt deficitari en energies renovables. L'aprofitament de recursos propis a Catalunya només és al voltant d'un 6% de l'energia primària, mentre la Unió Europea ens parla d'un mínim del 20% per d'aquí 2 anys (2020). La resta d'energia ens ve: del petroli, 45%; del gas natural, 26%; de la generació elèctrica a partir de combustibles nuclears, 20%; i una petita part del carbó, 0,1%, en els gràfics següents es poden veure el tipus d'energia consumit a Catalunya.

El que sí que tenim, però, són instal·lacions de transformació per l'ús, o sigui centrals elèctriques i sistemes de regasificació. Per exemple, des del punt de vista elèctric, tenim un marge de generació de

més del 40% sobre la potència pic necessària, sense comptar la generació elèctrica a partir de fonts renovables, residus i cogeneracions; cosa que ens posa en una posició de tranquil·litat i d'una certa independència, el que diríem una dependència no directa: podem buscar l'energia primària de diferents proveïdors i podem emmagatzemar-la per períodes curts de temps.

El Parlament català, conscient de la dependència exterior i dels efectes que el nostre sistema energètic implica per a nosaltres i per altres països amb els qui interactuem, va aprovar una moció que ens dirigia a una societat 100% renovable l'any 2050; tenim un marge tècnic important per prendre decisions polítiques i executar-les, però cal un canvi, un canvi que implica decisions valentes: l'augment de generació a partir de fonts renovables i la reducció de les necessitats energètiques implica el tancament de centrals existents, com són les nuclears, que van associades a interessos econòmics importants. Per altra banda, no prendre decisions ens porta al malbaratament de recursos, a una degradació del sistema i a la precarietat del món energètic.

I si el que volem és sobirania energètica, ens cal una infraestructura energètica lligada a empreses sense ànim de lucre, públiques o locals, preferentment en format de cooperatives, on els usuaris són els amos directes, indirectes o molt propers. El nou model energètic permet el desenvolupament d'un nou concepte de xarxa amb cèl·lules energètiques locals amb una certa autonomia que hauran de

tenir un primer nivell de gestió local, per exemple municipal, cosa que permetrà l'adaptació del sistema a les necessitats energètiques locals i de les persones de cada municipi. Per altra banda, tenint en compte que l'energia és una necessitat bàsica i que les instal·lacions energètiques estan pagades entre tots, els beneficis associats no haurien de tenir cap marge pel joc especulatiu: no té sentit barrejar els beneficis calculats per mantenir el sistema amb el desenvolupament d'altres activitats econòmiques.

Per altra banda, la transició energètica cap a un sistema de generació distribuït i basat amb recursos autòctons ens implica molts canvis, un d'ells és l'ocupació de territori on fins ara no hi havia estructures amb sistemes de generació; si volem aprofitar bé els recursos, moltes zones rurals poden quedar implicades en aquest procés, cal que això es faci bé, ja hi comencen a haver-hi estudis sobre la afectació del territori que ens parlen del 1,2% o de com triar quins punt del territori serien els més adequats per a l'ús energètic, on un dels principis fonamentals és aprofitar les zones ja afectades per la població, zones urbanes o de serveis.

Així doncs, aquests model energètic cal que es faci amb la implicació de tot hom en forma d'acord social, cal que els ciutadans en siguem conscients i que tots hi quedem implicats. En zones rurals això pot voler dir tenir coneixement del propi parer energètic. Les administracions estan, també, fent un esforç important per aconseguir una reducció dels consum general, un exemple és la nova directiva

de l'habitatge que implicarà una reducció important dels consums associats al món residencial, tema que l'Estat espanyol ha esquivat durant força temps i pel qual ha hagut ja de pagar algunes multes.

Emelcat, SCCL, proposa començar a generar el que hem anomenat *unitats d'energia distribuïda*, instal·lacions que lliguen la generació local amb els seus consum a través de sistemes d'emmagatzematge; unitats que òptimament serien associades a les entitats municipals, que permetin la conscienciació de la pròpia capacitat de generació i de consum, i que permetin un aprofitament ordenat de les possibilitats de generació autòctona, que facilitin el creixement i anar teixint un sistema de generació distribuïda amb aprofitament d'energia local.

Per altra banda, també treballem per associar emmagatzematge als sistemes de generació renovables de qualsevol dimensió, per tal de generar autoconsums on hi hagi un consumidor associable; i per què són instal·lacions grans o agregades, i no aprofitin directament l'energia, puguin operar als mercats de regulació elèctrica, actualment de escala ibèrica, cosa que implica un desenvolupament informàtic que permeti fer ofertes de manera òptima a aquest mercats elèctrics reconeguts.

Així doncs, la sobirania energètica l'obtindrem si ho decidim, si actuem i si ho fem tots i cada un des del seu entorn; de manera col·lectiva o individual, i si tenim unes institucions pròpies fortes que ho gestionin, afavoreixin el canvi i facin que el sistema funcioni globalment.

Maria Ortí Massaguer

Cos, Cooperativa de Salut

@COS_cooperativa

Criança propera i respectuosa.

Criança en braços

Els braços representen l'acolliment que cos, emoció i ment fan a l'altre, deixant fluir els sentits i pensaments amb desig.

GESTACIÓ UTERINA I EXTEROGESTACIÓ

Entre la setmana 37 i la 42 de gestació aproximadament, les cries humanes estan a terme i preparades per néixer, el reflex de succió està preparat per mamar, els pulmons estan madurs per respirar i el sistema immunitari s'activarà només que surti del cos matern. L'aparell digestiu, excretor i altres funcions, seguiran en marxa només néixer. Entenem doncs que hi han uns 9 mesos en els quals la cria dins el cos matern, dins l'úter, va madurant. Durant aquesta estança, sense que la mare ho faci conscientment, el seu cos ofereix a la criatura tot allò que li cal per viure i créixer. La placenta agafarà i filtrarà tots els nutrients de la sang materna per passar-li a la criatura aliment i oxigen.

Amb tot, però, les nostres cries no neixen madures del tot. La neurologia es va desenvolupant durant els primers anys de vida. Neixen i no saben parlar, ni caminar, ni riure, ni hi veuen tant com nosaltres... Són factors humans que han d'anar adquirint. Hi ha un hàbitat ideal on desenvolupar-se de la millor manera possible: el cos de la mare. Entre els braços d'ella i damunt el seu cos, el nadó olora, llepa, escolta, veu i sent el contacte calent de l'altre cos. Allà està tranquil, té tot el que li cal. Està segur per poder avançar; la vida està garantida.

Aquesta etapa de creixement neonatal l'anomenem *extergestació*. I, tal com explica la paraula, es tracta d'un termini de temps per seguir gestant una criatura fora del cos matern però amb la mateixa dedicació de la gestació uterina. S'estén aproximadament durant el primer any de vida i general-

ment es dona mentre el bebè no camina. A poc a poc té més recursos, s'expressa millor, entén moltes de les coses que li dius, es desplaça sola... Tot i això, els braços acollidors de la mare sempre són un bon lloc de resguard. Entre ells, el cervell madura amb seguretat, els nivells d'hormones són alts i per tant tranquil·litzen, dormen amb facilitat, l'alletament es garanteix i els nivells d'ansietat i por es redueixen.

LA MARE SABIA

Les mares això ja ho saben encara que no ho identifiquen. Quan la dona connecta amb el nadó i fa el que sent des de dins, des de l'instint, sap que a la seva cria li calen braços i l'agafen sempre que poden. Són pocs els moments de separació. Potser per menjar, per la higiene o algun moment en què la criatura està bé i la segona persona de referència està amb ella.

Criar gestant són 24 hores, dia i nit, amb el pit a disposició. És seguir el ritme de les criatures perquè elles saben què necessiten i desitgen. És difícil trobar límit on una dona deixa de pensar en ella per ser tot nadó. Les dones no hem d'oblidar que perquè la criatura estigui bé, nosaltres hem d'estar bé. Si tu estàs inquieta perquè no has sortit de casa avui, o perquè et vols dutxar i no pots o vols fer alguna cosa i no pots, primer mira el present i entén que tens un nadó que s'està gestant i que així serà durant un temps, connecta amb ell, respira i després busca la manera de compartir el temps de criança i poder banyar-te, prendre el sol, nedar o el que tu desitgis.

Les persones que també conviuen amb el nadó i que són referència –com els pares, l'altra mare, o altres adults– són un bon suport per a la mare. Exterogestar requereix dedicació exclusiva i la dona necessita qui l'acompanyi especial-

ment les primeres setmanes i mesos per alimentar-se correctament, descansar i tenir un mínim de temps per reconnectar amb ella o, si és el cas, amb altres filles o fills que tingui.

Quan el nadó està bé, és el moment en què els altres braços poden transformar-se en el millor espai pel petit. Quan està tranquil, gaudeix d'un altre cos, d'altres sons, mirades que li donen també seguretat. Aquests moments permeten a l'adult crear vincle amb la criatura.

Per mi és important, en la mesura que es pugui, respectar aquesta pauta: sempre que el nadó plori, estigui inquiet o irritable, el millor cos per calmar-lo és el de la mare i quan el nadó està content, encuriosit i relaxat, pot gaudir d'altres persones.

De totes maneres, tot té la seva excepció, i a vegades les mares estan tan cansades o preocupades que no poden calmar a la seva cria, i en aquests mo-

ments uns braços despreocupats i frescos faran que el nadó es relaxi. Tot té el seu moment!

CRIANÇA RESPECTUOSA

Des dels braços adults i segurs, ells van madurant i a poc a poc, cada un al seu ritme, evolucionen neurològicament, emocional i motriu, descobreixen textures, sabors, perspectives... De tradició, estem acostumats a sentir que a les nenes i nens se'ls ha «d'ensenyar» a menjar, caminar i jugar. Si ho veiem així, la criatura és un ésser formant-se i que no és capaç d'assolir avanços si no hi ha un adult al costat que l'ensenyi. Però hi ha altres maneres d'apropar-se a aquest aprenentatge.

Jo veig que les criatures són molt més sàvies i humils que nosaltres. Són sàvies perquè sempre saben què és el millor per ells i ho busquen. Mai voldran alguna cosa que sigui contrària al seu benestar. En canvi, els adults sí que ho fem.

Tenen la capacitat d'aprendre d'acord amb la seva experimentació i d'acord amb la imitació. Ens imiten. Ens observen, miren amb els seus ulls grans i penetrants i en algun moment comencen a fer-ho. Primer s'hi aproximen i a força de provar i provar ho aconsegueixen.

Respectar els seus mètodes permet que evolucionin en diàleg del que puguin fer i pel que estiguin preparats, no a mesura que els diem i esperem. És una evolució basada en la confiança. Confio en el fet que, amb els recursos que tens, quan estiguis preparat faràs el pas. Quan sigui! I joestic aquí per acompanyar-te en aquest procés. És diferent acompanyar per permetre que sigui ell qui evolucioni a forçar l'evolució fent per ell.

A la pràctica, consistiria a no intervenir en la seva evolució. Posar l'espai necessari i la presència i deixar que creixi. Ser-hi: menjar amb ells perquè vegin que portes menjar a la boca i un dia ho desitgin fer, o estar amb ella a terra perquè es mogui lliurement i a mesura que assoleixin un moviment puguin anar a per un altre, quan ells estiguin preparats.

L'IMPACTE DE LA CRIANÇA EN BRAÇOS

Aquests mètodes no són els més habituals. Molta gent, com deia abans, creu que el millor és acostumar-los que dormin sols i a les seves hores, que mengin tot el que els adults els donen quan ells ho decideixen... Criar també pot ser dormir quan el nadó dorm, menjar el que ell desitgi, mamar a demanda. La majoria de dones a les quals jo acompanyo reben comentaris de persones que no coneixen de res i que es troben a les botigues, al carrer o a l'autobús; comentaris que qüestionen la seva manera de fer contínuament. Poder escoltar sense sentir-se increpada i poder donar respostes amb sensatesa és un repte per qui opta per aquesta manera de criar. Cal informar la societat, normalitzar, obrir mirades i entendre a les xarxes socials la necessitat de donar suport al maternatge.

El percentatge de criatures plorant als grups de criança amb els quals jo tinc contacte és molt i molt baix. Són nadons que amb l'adult a prop o amb adults disposats a donar pit se senten tranquils. Poden votar al damunt d'una pilota, passejar o gronxar-se.

L'objectiu per l'adult no és que la criatura faci el mínim enrenou possible, que no plori i que dormi molt. L'objectiu és acompanyar a les criatures a gaudir, a estar còmodes a descobrir que el que ells expressen és important. Si quan ets petit el teu entorn té en conte el que penses, demanes i vols, et fan sentir que tens un lloc en el món, que ets important, que confien en tu i per tant tu confies en tu mateix.

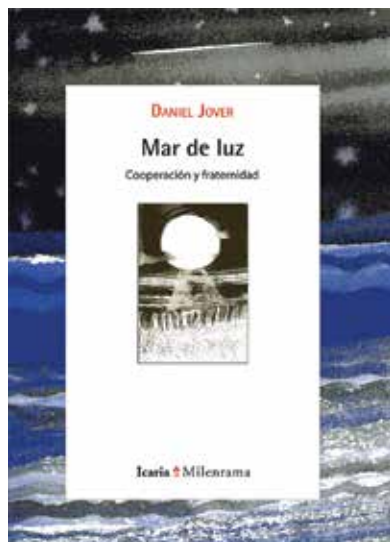
Ni l'adult i l'infant són enemics. Els dos volen guarir-se, són un equip, conviuen junts en les seves respectives etapes de la vida i per estar el millor possible han de fer-se confiança. Quan es dona pit a demanda, ells regulen la funció, el temps i la quantitat de llet que els cal. Quan els acompanyes a dormir quan veus que tenen son, ells regulen els ritmes segons els cal per al seu creixement i madu-

ració. Quan mostres com es menja i ofereixes que contactin amb el menjar amb tots els sentits, ells mengen la quantitat i l'aliment que necessiten i en el moment que els cal, experimentant lliurement colors, textures, olors i sabors. Quan deixes que facin ells l'evolució motriu, ho fan quan estan madurs des del punt de vista muscular, ossi i neurològic. Quan per tu és tan important el que ells senten, la seva vida emocional passa a un primer nivell. Són autònoms d'ençà que neixen, se senten respectats, valorats en el que fan. Aprenen a menjar de tot i sols. L'evolució motriu és sobre segur, fan el que poden fer i sense por, mai s'arrisquen. Expressen sentiments i empatitzen molt amb els altres.

I una cosa molt important, ells no competeixen mai, no miren gràfiques de percentils per comparar si ja han de caminar o ja han de menjar patates. Miren al seu interior felços i segurs. Miren als ulls i confien emocionalment.

Vist així és molt bonic, i ho és. Però també és complex. Els nadons criats en braços també ploren i no dormen i no volen menjar... Requereix molta dedicació i fàcilment pots sentir que no ho fas bé, que no en saps, que no t'ho esperaves. I sobretot, és tracta d'una opció de criança entre moltes! És una manera de viure i conviure amb la que moltes persones se senten bé. I si no és així no cal fer-ho perquè serà un esforç i no portarà benestar. Cada maternatge s'endinsa en el que jo anomeno *Mundo bebé* i troba recursos logístics i psicoafectius que li faciliten la vida. Mentre una mare faci el que sent, per mi està bé. No feu el que us diuen que s'ha de fer si no és la vostra manera.

Una mar de llum

Sabiem, pels altres llibres publicats, que Daniel Jover escrivia molt bé; i un llibre com el que ara comento no seria el mateix si no estigués sàviament pastat per la paraula més ben conreada. Perquè parlem d'un llibre que s'arrela en la memòria autobiogràfica per caminar pel territori, els seus personatges i tradicions, i teixir un bell i sensual homenatge al Mediterrani. Construït amb relats curts, que sonen com a contes al voltant de la foguera, el llibre s'estructura en tres parts: En la primera, omni-present la memòria, des de la qual recupera el saber popular, l'experiència quotidiana i l'atmosfera rural i el *feminari* familiar per teixir l'exaltació de l'amistat i l'amor. La segona ens regala una profunda reflexió analítica sobre el dramàtic mapa de desmesura pel qual transita la humanitat, alertant sobre la banalització de la vida quotidiana en el regne espectacular de la mercaderia (ai! la colonització de l'ànima per la telerealitat i les seductores TIC). En aquest marc de precarietat moral i corrupció de la

democràcia, com avançar cap a la cooperació i la fraternitat, cap a la idea del bé comú com a proposta política? Algunes respostes, en clau de principis de criteri i estratègies d'acció, es proposen en la tercera part del llibre, amb el suggeridor títol d'«El cel plou esperança. Què fer?». L'autor, amb un llarg recorregut experiencial en l'economia cooperativa, social i solidària, destaca i subratlla els fonaments d'una educació crítica i transformadora com la matriu ètica i cultural des de la qual desenvolupar polítiques públiques de combat a la desigualtat i apoderament comunitari. Però no s'hi trobaran receptes mecanicistes, fredes o burocràtiques. Al contrari, conté la seva crida militant a l'educació transformadora i el cooperativisme, neix d'un saber que enfonsa les seves arrels a la terra i s'estén en múltiples experiències autogestionades, i és plena de passió. Un llibre, per cert, dedicat a la seva primera pàgina a tota la bona gent que practica l'estratègia del colibrí.

Jaume Martínez Bonafé

Professor de la Universitat de València

Mar de luz. Cooperación y fraternidad.

JOVER, Daniel

Barcelona: Icaria, 2016. Col. Milenrama.

ISBN 9788498887518

13,3 X 21,5 cm

222 pàgines

Fundació

ROCA GALÈS
CATALUNYA

Aquest llibre el trobareu
a la biblioteca del Centre
de Documentació Cooperativa
rocagales.cat

LA FURA

Informatiu de l'Alt Penedès, Baix Penedès i Garraf

Núm. 1837 | Del 4 al 10 de maig de 2018

www.lafurapenedes.cat

Setmanari gratuït editat en paper per la cooperativa La Fura Continguts, SCCL. En aquesta ocasió dediquen el *Tema de la setmana*, a **Cooperar per avançar**, arran de la presentació de Coopsetània, l'Ateneu Cooperatiu de l'Alt Penedès i Garraf. Amb peces destacades sobre *Les cooperatives*, i *Què és l'economia social*, exposa detalladament la Xarxa d'Ateneus Cooperatius, composta actualment per 14 ateneus liderats per 121 entitats socials, cooperatives, entitats locals i altres agents referents de l'ecosistema, amb expertesa en l'àmbit de l'economia social i solidària. Inclou una entrevista a l'economista vilanoví Oriol Martín, soci fundador de la cooperativa Facto Assessors, una de les impulsores de Coopsetània.

FOOD COOP (2016)

www.foodcoop.com

A Barcelona s'estan fent diverses projeccions del documental *Food Coop*, de 2016.

És una producció entre Estats Units i França, dirigida per Thomas Boothe i Maëllanne Bonnicel, que mostra el funcionament i diverses entrevistes d'un supermercat cooperatiu a Brooklyn, el barri més poblat de Nova York.

La cooperativa està composta per més de 16.000 persones, que compren el menjar més bo i més barat. Una de les troballes de l'organització és que cada cooperativista ha de treballar 3 hores al mes en la cooperativa. A destacar que a Barcelona hi ha en marxa un projecte per fer-ne una rèplica.

Altament recomanable.

60 ANYS D'ECONOMIA SOCIAL I COOPERATIVA

15/11/1957 — 15/11/2017

60 anys d'economia social i cooperativa

11/11/1957 – 15/11/2017

Cooperativa d'Habitatges Sagrat Cor de Jesús, SCCL

Barcelona, 2018

Llibret de 32 pàgines editat en ocasió dels 60 anys de vida de la cooperativa d'habitatges arrelada al barceloní barri del Poblenou. Com diu Ignasi Faura a l'introducció, és una bona referència per conèixer la importància del cooperativisme d'habitatge durant els anys seixanta i setanta del segle passat, en un moment on el cooperativisme d'habitatge va ocupar un paper central en el moviment cooperatiu català. En definitiva una resposta col·lectiva a través del cooperativisme amb el suport dels moviments socials per a la consecució d'un objectiu comú. Es tracta d'un repàs històric de la cooperativa i una cronologia, amb un annex que inclou l'acta fundacional i fotografies dels edificis. Moltes felicitats!

BALANÇ SOCIAL

www.nogentherapeutics.com

Cooperatives de l'Indústria de Catalunya

e/s **economic**
social
strategy

 Generalitat de Catalunya
Departament de Treball
Afers Socials i Famílies

